

Enklare regler i socialförsäkringen

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2012/13: 169 Enklare regler i socialförsäkringen. Propositionen innehåller förslag till regelförenklningar m.m. inom socialförsäkringsområdet.

Regeringen föreslår bl.a. att sjukpenning ska kunna lämnas för upp till sju dagar före den försäkrades sjukanmälan till Försäkringskassan, att dagar i sjukperioder ska läggas samman om färre än 90 dagar har förflutit mellan perioderna, att kravet på att skicka in anmälan om närståendepening avskaffas och att bostadstillägg till personer med sjukersättning och aktivitetsersättning ska kunna lämnas retroaktivt fr.o.m. den månad som sjuk- och aktivitetsersättning har beviljats.

Inom pensionsområdet föreslås bl.a. att det ska införas en möjlighet att meddela beslut om pensionsgrundande belopp, pensionsrätt och pensionspoäng på annat sätt än skriftligen om den försäkrade begär det. Vidare föreslås att allmän ålderspension ska få beviljas utan ansökan till den som haft hel sjukersättning omedelbart före 65 års ålder och att bostadstillägg som understiger 25 kronor per månad ska betalas ut.

De nya reglerna föreslås, med några undantag, träda i kraft den 1 januari 2014.

Propositionen har inte föranlett några motioner.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Enklare regler i socialförsäkringen	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:169.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 12 september 2013

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Finn Bengtsson (M), Kurt Kvarnström (S), Hans Backman (FP), Shadiye Heydari (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Gunilla Nordgren (M), Emma Henriksson (KD), David Lång (SD), Eva Lohman (M), Magnus Ehrencrona (MP) och Christina Høj Larsen (V).

Redogörelse för ärendet

I ärendet behandlar utskottet proposition 2012/13:169 Enklare regler i socialförsäkringen.

På uppdrag av regeringen har Försäkringskassan inkommit till regeringen med två skrivelser med förslag på regelförenklingar. Därtill har Pensionsmyndigheten inkommit med tre skrivelser med förslag till regelförenklingar och en mer kostnadseffektiv handläggning.

Efter beredning i Regeringskansliet har en promemoria upprättats. Vissa regelförenklingsfrågor inom socialförsäkringsområdet m.m. Förslagen i promemorian har grundats på förslag i Försäkringskassans två skrivelser och en skrivelse av Pensionsmyndigheten.

Propositionen grundas på promemorian och på ytterligare förslag av Pensionsmyndigheten.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Enklare regler i socialförsäkringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.

Propositionen

Propositionen innehåller förslag till regelförenklingar inom socialförsäkringsområdet. Förslagen syftar till att förenkla den praktiska hanteringen av ärenden, både från medborgarnas och myndigheternas perspektiv. Vidare innehåller propositionen vissa andra materiella förslag.

Om det inte finns en arbetsgivare som ska göra anmälan till Försäkringskassan ska den försäkrade själv anmäla sjukdomsfallet. Enligt socialförsäkringsbalken ska sjukpenning inte lämnas för tid innan anmälan gjorts utom om det har funnits hinder mot att göra en sådan anmälan eller det finns särskilda skäl för att förmånen ändå bör lämnas. Regeringen föreslår nu att sjukpenning ska kunna lämnas för upp till sju dagar före den försäkrades sjukanmälan till Försäkringskassan. Begränsningen till sju dagar ska dock inte gälla om det har funnits hinder mot att göra en anmälan eller det finns särskilda skäl för att förmånen ändå bör lämnas. Regeringen framhåller att förslaget i praktiken knappast innebär att Försäkringskassans möjligheter till kontroll försämras eftersom de flesta försenade sjukanmälningar numera accepteras. Dessutom anser regeringen att det knappast är rimligt att ställa högre krav på en enskild individ än på en arbetsgivare som har sju dagars respekt att anmäla sjukfrånvaro för sina anställda till Försäkringskassan.

Vid beräkningen av hur lång tid den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga ska dagar i olika sjukperioder läggas samman om den försäkrade har förvärvsarbetat under en period om mindre än 90 dagar mellan sjukperioderna eller inte har förvärvsarbetat alls. Regeringen framhåller att regeln medför att Försäkringskassan behöver göra många resurskrävande utredningar om hur mycket den försäkrade har arbetat mellan sjukperioderna. För att slippa detta föreslår regeringen att dagar i sjukperioder i stället ska läggas samman om färre än 90 dagar har förflutit mellan perioderna. Vidare anser regeringen att om en ny sjukperiod påbörjas efter arbetslivsintroduktionen är det inte rimligt att prövningen av nedsättningen av arbetsförmågan ska begränsas till om den försäkrade kan utföra det arbete som han eller hon hade för drygt två och ett halvt år sedan. Dagar då den för-

säkrade deltagit i arbetslivsintroduktion och fått aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning bör därför i dessa fall inte beaktas vid beräkningen av antalet dagar mellan sjukperioder.

I propositionen föreslås att bestämmelsen om att en rehabiliteringsplan ska innehålla en uppgift om den beräknade kostnaden för ersättning under rehabiliteringstiden tas bort.

Regeringen föreslår även ändrade avrundningsregler vid utbetalning av preliminär sjukersättning.

I många fall gör försäkrade inte en anmälan om närståendepenning till Försäkringskassan när vård av en närstående påbörjas. Det innebär att Försäkringskassan då måste utreda om det har funnits omständigheter som motiverar att närståendepenning ändå ska beviljas. I de flesta fall finner Försäkringskassan så vara fallet. Regeringen föreslår därför att kravet på att skicka in en anmälan om närståendepenning avskaffas. Rätten till närståendepenning föreslås dock gå förlorad om en ansökan inte görs inom tre månader från den dag ersättningen avser. Om det har funnits hinder för att göra en ansökan inom denna tid eller det finns särskilda skäl som talar för det bör förmånen ändå beviljas.

När en period med sjuk- eller aktivitetsersättning upphör kan den försäkrade återfå den sjukpenninggrundande inkomst som han eller hon hade omedelbart före det att förmånen beviljades. Sedan den tidsbegränsade sjukersättningen avskaffades är det mer vanligt förekommande att en försäkrad får arbetsskadelivränta utan att samtidigt vara beviljad sjukersättning. Regeringen anser därför att det finns skäl att införa ett motsvarande skydd för den försäkrade om livräntan skulle upphöra. Regeringen föreslår därför att den försäkrade då ska kunna få tillbaka den sjukpenninggrundande inkomst som han eller hon hade omedelbart före det att livräntan började betalas ut. Om ett år eller längre tid har förflutit från den tidpunkt när livräntan började lämnas ska den sjukpenninggrundande inkomsten räknas om med förändringen av konsumentprisindex för varje helt år som har förflutit.

Av olika anledningar händer det att försäkrade inte tar till sig information om att de kan få bostadstillägg. Detta kan medföra att försäkrade går miste om bostadstillägg för en eller flera månader. För dessa personer kan konsekvenserna bli stora eftersom bostadstillägget ofta är en viktig del av deras inkomst. Regeringen föreslår därför att bostadstillägg till personer med sjuk- och aktivitetsersättning ska kunna lämnas retroaktivt fr.o.m. den månad som sjuk- och aktivitetsersättning har beviljats. En förutsättning är dock att ansökan om bostadstillägg har gjorts senast under månaden efter den som beslutet om sjuk- eller aktivitetsersättning fattades.

Pensionsmyndighetens fordringshantering utförs i dag och t.o.m. 2014 av Försäkringskassan. Regeringen anser att de kostnadsökningar och risker för fel och fördröjningar som skulle kunna uppstå om Pensionsmyndighe-

ten skulle handlägga hela eller delar av fordringshanteringen motiverar att Försäkringskassan även fortsättningsvis ska hantera Pensionsmyndighetens fordringar.

Försäkringskassan får vid återkrav inte göra avdrag på framtida ersättningar (s.k. kvittning) för upplupen ränta och avgifter, utan sådana fordringar måste drivas in i vanlig ordning. Regeringen anser att detta inte är tillfredsställande och föreslår därför att Försäkringskassan ska kunna kvitta upplupen ränta och avgifter mot framtida ersättningar.

Enligt huvudregeln i förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ska en person vara omfattad av reglerna i det land där han eller hon förvärvsarbetar. En arbetstagare som sänds ut av sin arbetsgivare eller för att utföra arbete för dennes räkning i en annan medlemsstat, och där arbetet inte överstiger en period av två år, kvarstår dock i det sändande landets socialförsäkring. Även offentligt anställda personer undantas från huvudregeln att vara försäkrade i arbetslandet. Försäkringskassan har tolkat EU-förordningen så att lokalt anställd personal vid svenska beskickningar i EU- och EES-länder ska omfattas av den svenska försäkringen under anställningen. Andra medlemsstater anser att lokalt anställda i stället ska omfattas av lagstiftningen i arbetslandet enligt huvudregeln i förordningen. Försäkringskassans tillämpning har kommit att innebära en obalans beträffande hur reglerna i EU- och EES-länderna tillämpas för lokalt anställda. Regeringen anser att det därför bör införas nationella regler som klargör på vilket sätt EU-förordningen ska tillämpas i detta avseende. Regeringen föreslår att en person som är lokalt anställd vid en svensk utlandsmyndighet inte ska vara försäkrad enligt socialförsäkringsbalken. En sådan person ska inte heller vara att anse som offentligt anställd vid tillämpning av förordningen.

Inom pensionsområdet föreslås att det ska införas en möjlighet att meddela beslut om pensionsgrundande belopp och pensionsrätt på annat sätt än skriftligen, dvs. i första hand elektroniskt, om den försäkrade begär det.

Den som vill begära en pensionsförmån måste ansöka om detta skriftligen. Regeringen föreslår att det bör ges en möjlighet att bevilja allmän ålderspension utan ansökan till en försäkrad som har haft hel sjukersättning omedelbart före den månad den försäkrade fyller 65 år. De försäkrade måste då få information från Pensionsmyndigheten före det att ålderspensionen beviljas. Förslaget leder enligt regeringen till en effektivare handläggning men framför allt innebär det en förenkling för de försäkrade. Pensionen kommer att utbetalas från rätt månad och det finns ingen risk för att det blir ett glapp i utbetalningarna till följd av en sen ansökan eller sen handläggning.

Pensionsmyndigheten har en skyldighet att utreda om en försäkrad vill ta ut allmän ålderspension i de fall en ansökan om ålderspension inte har lämnats in senast tre månader före den månad den försäkrade fyller 70 år. Åldern 70 år är dock inte längre en tidsmässigt bortre gräns mellan förvärvsaktivitet och pension. Regeringen föreslår därför att denna utredningsskyld-

dighet ska tas bort. Pensionsmyndigheten ska dock utreda om den försäkrade vill ta ut allmän ålderspension om han eller hon inte har ansökt om sådan pension månaden före den då han eller hon fyller 65 år och för den månaden har fått sjukersättning. Detta ska dock inte gälla i de fall den försäkrade får ålderspension beviljad utan ansökan.

Om bostadstillägget understiger 25 kronor per månad betalas det inte ut. Detta kan vid automatiska årsskiftesomräkningar av pensionen leda till att en person får ett beslut om att bostadstillägget dras in på grund av att pensionen höjts trots att det aldrig har betalats ut något bostadstillägg. Regeringen föreslår därför att bostadstillägg som understiger 25 kronor per månad ska betalas ut.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014 med några undantag. Förslaget om ändrade avrundningsregler vid utbetalning av preliminär sjukersättning föreslås träda i kraft den 1 november 2013, liksom förslaget om att lokalt anställda vid svenska utlandsmyndigheter inte ska anses som offentligt anställda. Förslaget om Pensionsmyndighetens fordringshantering samt möjligheten att göra avdrag för ränta och avgifter vid återkrav föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag. Att minska krånglet i handläggningen är viktigt för förtroendet för socialförsäkringarna. Regelförenklingarna m.m. bidrar till att det blir lättare för både de försäkrade och för handläggarna på Försäkringskassan att förstå reglerna. Att reglerna blir lättare att tillämpa leder till snabbare och säkrare beslut.

Propositionen har inte föranlett några motförslag i form av motioner.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:169 Enklare regler i socialförsäkringen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken
dels att 103 kap. 6 § ska upphöra att gälla,
dels att 26 kap. 22 a §, 27 kap. 17, 25 och 51 §§, 30 kap. 13 §, 37 kap.
11 §, 47 kap. 1 och 7 §§, 56 kap. 8 §, 58 kap. 9 §, 91 kap. 3 och 7 §§,
101 kap. 1 och 10 §§, 103 kap. 1 §, 108 kap. 1 och 22 §§, 110 kap. 6 §
samt rubrikerna närmast före 26 kap. 22 a § och 47 kap. 7 § ska ha
följande lydelse,
dels att det i balken ska införas fem nya paragrafer, 4 kap. 5 a §,
26 kap. 22 b §, 56 kap. 4 a §, 101 kap. 10 a § och 108 kap. 14 a § samt
närmast före 108 kap. 14 a § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***4 kap.****5 a §**

*En person som är lokalt anställd
vid en svensk utlandsmyndighet är
inte försäkrad enligt denna balk
när det gäller den anställningen.
En sådan person ska inte anses
som offentligt anställd vid tillämp-
ning av förordning (EG) nr
883/2004 om samordning av de
sociala trygghetssystemen.¹*

Försäkrade som fått sjukersättning
eller aktivitetsersättningFörsäkrade som fått
sjukersättning, aktivitetsersättning
eller livränta**26 kap.****22 a §**

Vid utgången av en period då en
försäkrad helt eller delvis har fått
sjukersättning eller aktivitets-
ersättning, ska den sjukpenning-
grundande inkomsten motsvara
den sjukpenninggrundande in-
komst som den försäkrade skulle
ha varit berättigad till omedelbart
före en eller flera sådana perioder.
Om ett år eller längre tid har för-
flutit från den tidpunkt när sjuk-
ersättningen eller aktivitetsersätt-
ningen började lämnas ska den

Vid utgången av en period då en
försäkrad helt eller delvis har fått
sjukersättning, aktivitetsersättning
eller livränta enligt 41, 43 eller
44 kap., ska den sjukpenning-
grundande inkomsten motsvara
den sjukpenninggrundande in-
komst som den försäkrade skulle
ha varit berättigad till omedelbart
före en eller flera sådana perioder.
Om ett år eller längre tid har för-
flutit från den tidpunkt när sjuk-
ersättningen, aktivitetsersättningen

¹ EUT L 166, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004R0883).

sjukpenninggrundande inkomsten räknas om enligt 31 § för varje helt år som har förflutit.

Första stycket gäller *endast för tid före 65 års ålder.*

eller livräntan enligt 41, 43 eller 44 kap. började lämnas ska den sjukpenninggrundande inkomsten räknas om enligt 31 § för varje helt år som har förflutit.

Första stycket gäller *längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 65 år, om inte annat anges i 22 b §.*

22 b §

Om livränta har lämnats till följd av arbetsskada som inträffat tidigast den månad då den försäkrade fyllde 65 år, gäller det som föreskrivs i 22 a § första stycket längst till och med månaden före den när den försäkrade fyller 67 år.

27 kap.

17 §

Sjukpenning får inte lämnas för tid *innan* anmälan om sjukdomsfallet *har gjorts* till Försäkringskassan. Detta gäller dock inte om det har funnits hinder mot att göra en sådan anmälan eller det finns särskilda skäl för att förmånen ändå bör lämnas.

Sjukpenning får inte lämnas för *längre tid tillbaka än sju dagar före den dag då* anmälan om sjukdomsfallet *gjordes* till Försäkringskassan. Detta gäller dock inte om det har funnits hinder mot att göra en sådan anmälan eller det finns särskilda skäl för att förmånen ändå bör lämnas.

25 §

Den försäkrade ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom senast från och med den sjunde dagen efter *sjuk-anmälningsdagen* genom att lämna in ett läkarintyg till Försäkringskassan.

Den försäkrade ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom senast från och med den sjunde dagen efter *sjuk-periodens första dag* genom att lämna in ett läkarintyg till Försäkringskassan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter dels om undantag från skyldigheten att lämna läkarintyg enligt första stycket när ett sådant intyg inte behövs, dels om att skyldigheten enligt första stycket ska gälla från och med en annan dag.

51 §

Vid beräkningen av hur lång tid den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga enligt 46–49 §§ ska dagar i sjukperioder läggas samman om *den försäkrade*

Vid beräkningen av hur lång tid den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga enligt 46–49 §§ ska dagar i sjukperioder läggas samman om *färre än 90 dagar förflutit*

1. har förvärvsarbetat under en period om mindre än 90 dagar mellan sjukperioderna, eller

2. inte har förvärvsarbetat alls mellan sjukperioderna.

mellan sjukperioderna.

Vid beräkning av antalet dagar ska det bortses från dagar under vilka den försäkrade har deltagit i det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetslivsintroduktion och fått aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

30 kap.

13 §

En rehabiliteringsplan ska ange

1. de rehabiliteringsåtgärder som ska komma i fråga,
2. vem som har ansvaret för rehabiliteringsåtgärderna,
3. en tidsplan för rehabiliteringen,
4. de uppgifter i övrigt som behövs för att genomföra rehabiliteringen, och
5. den beräknade kostnaden för ersättning under rehabiliteringstiden.

3. en tidsplan för rehabiliteringen, och

4. de uppgifter i övrigt som behövs för att genomföra rehabiliteringen.

37 kap.

11 §

Preliminär sjukersättning beräknas efter en uppskattad reduceringsinkomst och ska så nära som möjligt motsvara den slutliga sjukersättning som kan antas komma att bestämmas enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Preliminär sjukersättning betalas ut med ett månadsbelopp, som avrundas nedåt till närmast hela krontal.

Preliminär sjukersättning betalas ut med ett månadsbelopp. När månadsbelopp för preliminär sjukersättning beräknas ska det belopp för år räknat som beräkningen utgår från avrundas till närmaste hela krontal som är jämnt delbart med tolv. Är det årliga beloppet av preliminär sjukersättning lägre än tolv kronor, faller ersättningen bort för den månad som beräkningen avser. Avrundning ska i första hand göras på garantiersättning enligt 35 kap.

47 kap.

1 §

I detta kapitel finns inledande bestämmelser i 2 §.

Vidare finns bestämmelser om

- rätten till närståendepenning i 3–6 §§,
- anmälan till Försäkrings- – förlust av ersättning i 7 §,

kassan i 7 §,

- förmånstiden i 8–10 §§,
- förmånsnivåer och förvärvsarbete i 11–13 §§,
- beräkning av närståendepenning i 14–16 §§, och
- samordning med andra förmåner i 17 §.

Anmälan till Försäkringskassan Förlust av ersättning

7 §

Närståendepenning får inte lämnas för tid innan anmälan om vården har gjorts till Försäkringskassan. Detta gäller dock inte om det har funnits hinder för en sådan anmälan eller det finns särskilda skäl för att förmånen ändå bör lämnas.

Rätten till närståendepenning går förlorad om en ansökan om denna förmån inte görs inom tre månader från den dag ersättningen avser. Detta gäller dock inte om det har funnits hinder för att göra en ansökan inom denna tid eller det finns särskilda skäl för att förmånen ändå bör lämnas.

56 kap.

4 a §

Allmän ålderspension får lämnas utan ansökan från och med den månad den försäkrade fyller 65 år om den försäkrade fick hel sjukersättning omedelbart före den månaden.

8 §

Pensionsmyndigheten ska utreda om den försäkrade vill ta ut ålderspension i följande fall:

1. om han eller hon är bosatt i Sverige och ännu inte har ansökt om inkomst-, tilläggs- eller garantipension tre månader före ingången av den månad då han eller hon fyller 70 år, eller

2. om han eller hon inte har ansökt om inkomst-, tilläggs- eller garantipension månaden före den då han eller hon fyller 65 år och för den månaden har fått sjukersättning.

Pensionsmyndigheten ska utreda om den försäkrade vill ta ut *allmän* ålderspension om han eller hon inte har ansökt om *sådan* pension månaden före den då han eller hon fyller 65 år och för den månaden har fått sjukersättning. Detta gäller inte i de fall 4 a § tillämpas.

58 kap.

9 §

Om den försäkrade har debiterats slutlig skatt, ska underrättelse om Skatteverkets beslut om pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. anges på beskedet om slutlig skatt. I annat fall ska underrättelse ske genom särskilt besked senast den 15 december fastställelseåret.

Den försäkrade ska skriftligen underrättas om Pensionsmyndighetens beslut om pensionsgrundande belopp, pensionsrätt och pensionspoäng enligt 60 och 61 kap. senast den 31 mars året efter fastställelseåret.

Den försäkrade ska skriftligen *eller, om den försäkrade begär det, på något annat sätt* underrättas om Pensionsmyndighetens beslut om pensionsgrundande belopp, pensionsrätt och pensionspoäng enligt 60 och 61 kap. senast den 31 mars året efter fastställelseåret.

Det ska framgå av en underrättelse enligt första eller andra stycket hur man begär omprövning av beslutet. En underrättelse behöver inte sändas till den som inte är bosatt i Sverige och vars adress är okänd.

91 kap.

3 §

En ansökan om efterlevandeskydd under pensionstiden ska göras samtidigt med att pensionsspararen första gången begär att få ut premiepension.

Om pensionsspararen beviljats premiepension utan ansökan enligt 56 kap. 4 a §, får ansökan om efterlevandeskydd göras inom två månader från Pensionsmyndighetens beslut om pension.

Om pensionsspararen senare gifter sig eller inleder ett sådant samboförhållande som avses i 4 §, får ansökan göras inom tre månader från det att äktenskapet ingicks eller samboförhållandet inleddes. Detta gäller dock inte om pensionsspararen var gift eller sambo med samma person när spararen första gången begärde att få ut premiepension.

7 §

Efterlevandeskyddet börjar i fall som avses i 3 § första stycket gälla vid ingången av den första månad för vilken premiepension ska lämnas till pensionsspararen.

I fall som avses i 3 § *andra* stycket börjar efterlevandeskyddet gälla vid det första månadsskiftet ett år efter det att ansökan kom in till Pensionsmyndigheten.

Efterlevandeskyddet börjar i fall som avses i 3 § första *och andra styckena* gälla vid ingången av den första månad för vilken premiepension ska lämnas till pensionsspararen.

I fall som avses i 3 § *tredje* stycket börjar efterlevandeskyddet gälla vid det första månadsskiftet ett år efter det att ansökan kom in till Pensionsmyndigheten.

101 kap.

1 §²

I detta kapitel finns inledande bestämmelser i 2 §.

Vidare finns bestämmelser om

– förmåner som kan ge rätt till bostadstillägg i 3–5 §§,

² Senaste lydelse 2010:1307.

- undantag från rätten till bostadstillägg i 6 §,
- bostadskostnader i 7 och 8 §§,
- samordning med bostadsbidrag i 9 §, och
- förmånstiden i 10 och 11 §§. – förmånstiden i 10–11 §§.

10 §

Bostadstillägg lämnas från och med den månad som anges i ansökan, dock inte för längre tid tillbaka än tre månader före ansökningsmånaden.

Bostadstillägg lämnas från och med den månad som anges i ansökan, dock inte för längre tid tillbaka än tre månader före ansökningsmånaden, *om inte annat anges i 10 a §.*

10 a §

Bostadstillägg lämnas från och med den månad för vilken sjukersättning eller aktivitetsersättning har beviljats, om en ansökan om bostadstillägg inkommit senast under månaden efter den under vilken beslutet om sjukersättning eller aktivitetsersättning fattades.

Första stycket gäller endast när sjukersättning eller aktivitetsersättning har beviljats efter ansökan.

103 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- omprövning vid ändrade förhållanden i 2–4 §§, och
- utbetalning av bostadstillägg i 5 och 6 §§. – utbetalning av bostadstillägg i 5 §.

108 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- återbetalning av ersättning i 2–10 §§,
- eftergift i 11–14 §§, – verkställighet m.m. av beslut om återkrav i 14 a §,
- ränta i 15–18 §§,
- dröjsmålsränta i 19 och 20 §§,
- eftergift av ränta och dröjsmålsränta i 21 §, och
- avdrag på ersättning (kvittning) i 22, 24 och 25 §§.

Verkställighet m.m. av beslut om återkrav

14 a §

Efter det att ett beslut om åter-

krav har fattats av Pensionsmyndigheten i ett ärende ska den fortsätta handläggningen på grund av beslutet handhas av Försäkringskassan, även om återkravet avser en förmån som ska administreras av Pensionsmyndigheten.

22 §

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten får, i den utsträckning det är skäligt, göra avdrag på ersättning enligt denna balk om den ersättningsberättigade enligt beslut av *samma myndighet* är återbetalningsskyldig för en ersättning som lämnats på grund av denna balk eller någon annan författning.

Försäkringskassan får, i den utsträckning det är skäligt, göra avdrag på ersättning enligt denna balk om den ersättningsberättigade enligt beslut av *Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten* är återbetalningsskyldig för en ersättning som lämnats på grund av denna balk eller någon annan författning. *Avdrag får även göras för upplupen ränta och avgifter. Avdrag får dock endast göras på ersättning som administreras av samma myndighet som fattat beslutet om återkrav.*

Bestämmelserna i första stycket tillämpas inte i fråga om ersättning till vårdgivare enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

110 kap.

6 §³

Ansökan behöver, trots det som föreskrivs i 4 §, inte göras om följande förmåner:

1. Barnbidrag, i annat fall än som avses i 15 kap. 6 §. Det finns dock särskilda bestämmelser om anmälan som gäller flerbarnstillägg i 16 kap. 12 §.

2. Sjukpenning i fall som avses i 27 kap. 24 a § 3 eller där den försäkrade annars på grund av sjukdomen är förhindrad eller har synnerliga svårigheter att göra en ansökan.

3. Assistansersättning när kommunen har anmält till Försäkringskassan att det kan antas att den enskilde har rätt till sådan ersättning.

Om vårdbidrag eller handikappersättning har beviljats för begränsad tid får den tid för vilken förmånen ska lämnas förlängas utan att ansökan om detta har gjorts.

Ytterligare bestämmelser om att förmåner lämnas utan ansökan finns beträffande

1. sjukersättning och aktivitetsersättning i 36 kap. 25–27 §§,
2. *tilläggspension* i 56 kap. 6 §, 2. *allmän ålderspension* i 56 kap. 4 a och 6 §§,
3. efterlevandepension och efterlevandestöd i 77 kap. 13 §,

³ Senaste lydelse 2012:599.

4. efterlevandelivränta i 88 kap. 10 § första stycket, och
 5. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket.
-

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2013 i fråga om 4 kap. 5 a § och 37 kap. 11 §, den 1 januari 2015 i fråga om 108 kap. 1, 14 a och 22 §§ samt i övrigt den 1 januari 2014.

2. Den nya bestämmelsen i 4 kap. 5 a § tillämpas första gången i fall som avses i punkten 3 från och med den 1 januari 2014.

3. Vid ikraftträdandet av 4 kap. 5 a § kan den som med stöd av förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen omfattas av socialförsäkringsbalken vid utgången av oktober 2013, om han eller hon önskar det, kvarstå i svensk försäkring längst till och med den 30 april 2020. En anmälan om att fortsatt få omfattas av svensk försäkring ska ha inkommit till Försäkringskassan senast den 31 december 2013.

4. De nya bestämmelserna i 26 kap. 22 a § första stycket och 26 kap 22 b § tillämpas första gången för försäkrade som vid utgången av december månad 2013 har fått livränta enligt 41, 43 eller 44 kap.

5. Vid tillämpning av bestämmelserna i 27 kap. 17 § första meningen i sin nya lydelse får även beaktas dagar som infallit före ikraftträdandet.

6. Bestämmelserna i 27 kap. 25 § första stycket i sin nya lydelse tillämpas även i de fall sjukperiodens första dag har infallit före ikraftträdandet.

7. Bestämmelserna i 27 kap. 51 § i sin nya lydelse tillämpas första gången när en sjukperiod har påbörjats efter ikraftträdandet. Vid bedömningen av om dagar i denna sjukperiod ska läggas samman med dagar i en tidigare sjukperiod, ska även beaktas sjukperioder som har infallit före ikraftträdandet.

8. Bestämmelserna i 37 kap. 11 § i sin nya lydelse tillämpas på beslut om utbetalning av preliminär sjukersättning som ska göras från och med den 1 januari 2014.

9. De nya bestämmelserna i 47 kap. 7 § tillämpas även på vård som har påbörjats, men inte anmälts, före ikraftträdandet.

10. De nya bestämmelserna i 101 kap. 10 a § tillämpas första gången på beslut varigenom sjukersättning eller aktivitetsersättning har beviljats för tid efter ikraftträdandet.